

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

22. An Cardinales in sua consecratione teneantur præstare iuramentum
Romana Ecclesiae? Ex p. 5. tr. 2. res. 95.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

in antecedenti statuta sunt. At in clausula antecedenti statutum est, ne quis Cardinalium reuelat vota in Consistorio data & quæcunque ibi gesta, vel dicta, quæ in odium, præiudicium, aut scandalum alicuius redudate reuelata possint. Ergo hæc reuelantes in Excommunicationem incidunt. Sed Ego utranque sententiam probabilem esse puto.

3. Secunda difficultas est, an supradicta Censura sit vsu recepta? Et negatiuè respondendum videtur ex celebri doctrina Patris Suarez de Censur. disp. 22. sect. 6. num. 8. & 9. ubi loquens de quadam Censura in dicto Concilio Lateranensi imposita, sic asserit: Mihi est valde dubium, an hæc Lex, & excommunicationis vsu, consuetudine recepta sit; quod de omnibus Excommunicationibus illius Concilij affirmat Caietanus, verb. Excommunicatio, in sine, post cap. 81. & Bartholomæus Carranza in Summa Conciliorum in sine illius Concilij, & Nauarrus, cap. 27. num. 110. & idè alias excommunicationes, quæ in eo feruntur, prætermitto. Ita Suarez; cui adde, in terminis, vt dici solet, terminantibus Leonem de Censur. Recollect. 4. littera C. ver. Cardinales 3. & Victorianum Premoli ubi supra. Sed quando est dubium, an Censura sit vsu recepta, illam non obligare, satis firmam cum Azorio, Rebello, Palao, & aliis, in part. 4. tract. 3. resol. 14. & firmat nouissimè me citato doctus, & amicissimus Caramuel in The. mor. lib. 3. n. 1347. Ergo. Verùm nolo in re tam graui nimis indulgere; ideo tu cogitandò assero Castrum Palaum ubi supra, docere dictam Censuram esse vsu receptam.

4. Puto tamen cum dicto Palao te in hanc excommunicationem non incidere, si ea, quæ tibi Cardinalis iniquè manifestauit, quæque ipse à Pontifice secreto accepit, reueles. Tum, quia Cardinalis non es, quos tantum hæc constitutio comprehendit. Tum quia non reuelas ea, quorum silentium tibi indictum sit à Pontifice, tamen aliis indictum fuerit. In præsentia autem Constitutione videtur requisitum, vt reuelatio secreti ab eo fiat, cui secretum à Pontifice commissum est, quia hæc est propria secreti indicti violatio in contemptum indicentis cedens.

5. Nota etiam hic, quòd si aliquis, vel casu, vel dolo audiret ea, quæ in Consistorio dicta, vel acta sunt, & aliis narraret postea, non incideret in dictam Censuram; quia lata est tantum contra Cardinales, aut contra eos, quibus à Pontifice secretum commissum fuerit.

fine, & ratio est, quia, vt habetur ex d. cap. sanè, & docent communiter Iurisperiti, & Theologi, vt maritus promouetur ad * Episcopatum, necessaria est professio vxoris in Religionem; ergo, & idem dicendum est, vt quis promouetur ad Cardinalatum, quia, vt coparatum dicitur est sepius supra, in suis titulis habent iuris dictionem Episcopalem.

2. Sed vt aliquis vxoratus ad Cardinalatum promouetur, ego existimo cum Sanchez de matrim. 2. tom. 2. lib. 7. dub. 41. num. 4. non amplius desiderari, quam ad Ordines à voto assumendos, quia, vt verum fatear, non inuenio textum aliquem specialem in hoc casu differrentem, & decidentem, neque rationes in contrarium cõuincunt; sufficeret igitur vt vxor Cardinalis remaneret in saeculo cum voto castitatis, siue vetula, siue iuuenis esset, nam hoc tantum sufficit de iure, vt vir ad sacros * Ordines promouetur, teste sapientissimo Basilio Pontio de matrim. lib. 7. cap. 35. num. 7. ubi sic ait. Denique dixerint neque antiquo, neque nouo iure requisitum fuisse, vt vxores eorum, qui ad alios sacros Ordines, præter Episcopatum, promouebantur, Religionem profiterentur, sed tantum vt continentiam in saeculo uerent, siue in senili, siue in iuuenili ætate essent constituta; nam textus in d. cap. sanè, solum agit de his, qui Episcopi ordinabantur; text. etiam Alex. III. in d. cap. coningatus de conuers. coniugat. in quo de aliis ordinatis agitur, solum exigit vt continentiam profiteantur, ibi, nisi ab vxore continentiam profestute fuerit absoluitus, quo verbo glossa ibi intelligit simplex castitatis votum. Vnde in eo discriminantur vxores eorum, qui ad Religionem transeunt; quòd istæ profiteri Religionem compelluntur, nisi senes sint, cap. cum sis, de conuers. coniug. At eorum, qui ad Ordines allumuntur, minime discriminantur etiam vxores eorum, qui ad Episcopatum euehantur, & qui ad alios Ordines, accedunt, quòd illæ profiteri Religionem, istæ continentiam tantum uocere cogantur, idque forte sic constitutum est ob maiorem reuerentiam statui Episcopali debitam. Ita Pontius, de rigore iuris loquendo.

3. Notandum est tamen hic obiter quòd dignitas Cardinalatus statim per contractum matrimonij per verba de præsentis expirat, tanquam dignitas Clericali annexa. Ita Ricciullus de iure personarum, &c. lib. 7. cap. 1. n. 16. qui obseruat hoc ætate nostra contigisse.

* Quæ hic in tom. 6. tr. 1. Ref. 41. & in Ref. 40. & 39. Ergo prope fin. & in tom. 1. tr. 3. Ref. 20. 9. Quæ quidè & in tom. 5. tr. 3. Ref. 37. §. Possit hæc

RESOL. XXI.

An vt maritus promouetur ad Cardinalium, opus sit vt vxor ingrediatur Religionem, vel sufficiat, vt remaneat in saeculo cum voto castitatis, siue in iuueni, siue in senili ætate constituta sit?

Et cursim insertur, quid dicendum sit in prædicto casu, vt maritus ad sacros Ordines, vel ad Episcopatum promouetur?

Et an Dignitas Cardinalatus statim per contractum matrimonij per verba de præsentis expirat? Ex part. 5. tract. 2. Ref. 39.

Sup. hoc, quoad Cardinalatum in tom. 2. tr. 5. Ref. 116. §. vlt. in fin.

§. 1. Casus est curiosus, & de illo ego olim interrogatus fui à magno quodam Dynasta vxorato, & affirmatiuam sententiam ex Anania docet Manfredus de Cardinal. decis. 213. ubi sic ait. Cardinalis non potest esse vxoratus nisi vxor Religionem profiteretur. Sic ille, & post illum Maiolus de irreg. lib. 1. cap. 34. num. 2. & in hanc sententiam inclinat Ioan. Andreas in cap. sanè, de conuers. coniugat. & ibi Abbas num. 3. Cardinalis in sine, & Acharanus in

RESOL. XXII.

An Cardinales in sua consecratione teneantur præstare iuramentum Romana Ecclesie? Ex part. 5. tract. 2. Ref. 95.

§. 1. Quamuis omnes Prælati in sua consecratione teneantur Summo Pontifici iurate fidelitatem; Cardinales tamen ad tale iuramentum fidelitatis præstandum non tenentur. Nam licet Pontifex sit caput totius Ecclesie, est tamen, specialiori quadam ratione Cardinalium caput, & Cardinales eius membra specialia respectu aliorum, dicuntur enim quasi ipsi Pontifici inuiserati & quasi vnum corpus aded vnitum, vt si Pontifex ab illis fidelitatis iuramentum peteret, quodammodo à se ipso peteret videretur, contra decisionem textus in cap. final. de Salmaticensis, tom. 2. cap. 4. de iure iur. num. 4. & communiter Doctores.

RESOL.